

שֵׁלֶשׁ הָעֵרוֹת

א

לפני כעשרים שנה, עם יובל השבעים לש"י עגנון, כינסתי כמעט כל מה שכתבתי ופרסמתי עליו, והוצאת הקיבוץ המאוחד ראתה להוציאו במגילת ספר: "על ש"י עגנון – מסה עיון וחקר" (תשי"ט) ובדברי הרישא הקצרים ובדברי הסיפא הקצרים מהם פירשתי ענין הספר, צירופו ומסיבותיו. צרכה של ההוצאה הזאת ניכר בתפוצתה – וסימנך שלוש הדפסותיו מאמהות הדפוס (האחרונה בשנת תשל"ג). אולם בינתיים הבשיל הצורך בהרחבתו של הספר, והטעם כפול – המחבר הוסיף ספרים על ספריו הקודמים, מהם שפרסם בחייו מהם שפרסמו יורשיו, ובעקביהם נדרשו מבקריו וחוקריו לתוספת ביקורת וחקר, בין על דרך ההמשך של פיתוח דעתם ודעותיהם, בין על דרך החידוש וההפיכה, ולפי שנעניתי לאותה דרישה גם אני, נוספו דברים על דברי הקודמים, ואמרתי לכלם במהדורה מורחבת.

ב

אבל ההרחבה, שפירושה כלילת כל שכתבתי בו בש"י עגנון, לאחר צאת המהדורה הקודמת, חייבה חלוקה אחרת של הספר – כרך המסות והמאמרים לחוד, וכרך העיונים והמחקרים לחוד. והנה הכרך הראשון מונח לפני הקורא, ואקוה כי לא תרחק השעה ואף הכרך שלאחריו יונח לפניו. אף אומר, כי החלוקה הזאת יפה לגופה ולגופי. לגופה – חוקת המסה לעצמה וחוקת החקר לעצמה, – גם הגישה שונה, אף האמצעים שונים. לגופי – אף אם האחדות הפרסונאלית של מסאי וחוקר טמונה בה סכנה של הסגת גבולות, הרי מחובתו של בעל שתי הרשויות לקיים רשות בגבולה, ותודעת הפרדה יאה לה סימן הפרדה, ולעניננו – רשות וכרכה, רשות וכרכה.

ג

ואקווה, כי קהל הקוראים יחזיק לה להוצאת הקיבוץ המאוחד טובה על שנטלה עליה את המהדורה החדשה והמורחבת, ובכלל מחזיקי הטובה, ומצדמה בראשם, אף אני, האומר חן חן להוצאה ולעובדיה, ובמיוחד לידידי ידידיה פלס שהפקיח את עינו לטובה על ספרי למראשית סדירתו עד אחרית דפיסתו. ויבורך הוועד הציבורי להוצאת כתבי, על מוסדיו ואישיו, ואל תהא ברכת כהן הדיוט קלה בעיניהם.

ירוש"תו אייר תשל"ח